

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, Československej armády 24, 036 01 Martin
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Spojenej škole v Martine
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z839
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť a komunikačné zručnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	09.05.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Spojená škola, Martin
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Mária Bročková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.ssm.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Komunikácia je súčasťou ľudskej existencie, je podmienkou sociálneho správania jedincov v sociálnej skupine, v rodine, komunite, v spoločnosti. Predstavuje nesmierne zložitý a mnohorozmerný proces dorozumievania, je základom spoločenského styku ľudí. Ide o komplexný proces, pri ktorom dochádza k výmene informácií medzi dvoma alebo viacerými účastníkmi.

Komunikácii sa učíme v rámci vzdelávacieho procesu veľmi málo, alebo vôbec nie. Zručnosť komunikovať získavame predovšetkým na základe životných skúseností prostredníctvom práce, ktorú vykonávame, no veľmi málo na základe odbornej prípravy. Súčasťou dobrej komunikácie je schopnosť prijímať i podávať informácie. Komunikácia nebýva vždy príjemná. Významný podiel na tom majú rôzne zlozvyky, ktoré si ani neuvedomujeme. Ich používaním dochádza k rôznym nedorozumeniam, ktoré ovplyvňujú úroveň komunikácie v negatívnom smere.

Komunikačné zlozvyky delíme na dve skupiny. Zlozvyky, ktoré sa objavujú:

1. pri pasívnej komunikácii – pri počúvaní,
2. pri aktívnej komunikácii – pri odovzdávaní informácií.

1. Komunikačné zlozvyky pri počúvaní:

1) Čítanie myšlienok

Tento zlozvyk je jedným z najtypickejších pri načúvaní a súvisí s nedorozumením, ktoré vzniká preto, že do toho, čo nám druhý povedal, si vkladáme určitý význam sami. Môže to byť niečo, čo očakávame dopredu alebo niečo, z čoho máme obavy, či strach. „Čítaním“ myšlienok, akými

jasnovidectvom, môžeme postupne vzťahy v rodine, v škole alebo na pracovisku narúšať, ba dokonca vyvolávať pocity podozrenia, neistoty a nedôvery.

2) Prerušovanie a skákanie do reči

Tak, toto je takmer najväčší problém pri komunikácii v školských triedach. Málokto žiak dokáže byť trpezlivý, každý chce mať slovo. Keď skáčeme do reči v rámci rodiny, týmto spôsobom vyvolávame v partnerovi pocit, že nie sme spokojní s tým, čo nám hovorí. Dôvod na prerušovanie a skákanie do reči môže byť rôzny. Jedno je však zistené, s takýmito ľuďmi tí ostatní neradi komunikujú.

3) Nereagovanie na oznámenie a absencia spätnej väzby

Ak hovoriacemu nevyšleme signál, že počúvame, môže mať pocit, že nedávame pozor, nerozumieme mu alebo že ho rovno ignorujeme.

4) Neverbálne odmietanie

Prejavmi neverbálneho odmietania je napríklad to, že sa ľudia pri komunikácii stále vrtia, otáčajú sa k hovoriacemu bokom alebo ich pohľad smeruje každú chvíľu niekde inde. Tieto prejavy môžu hovoriaceho vyviesť z miery a môže ich chápať tak, že ho nepovažujeme za rovnocenného partnera.

2. Komunikačné zlovyky pri odovzdávaní informácií:

1) Nepriame vyjadrovanie

Takýto spôsob komunikácie nastáva vtedy, keď z rozličných dôvodov nevieme alebo nechceme priamo povedať to, čo naozaj chceme. Ide o skryté vyjadrovanie, ktorému druhá strana nemusí vôbec porozumieť.

2) Neúprimné vyjadrovanie

Pri tejto forme komunikácie nám ide o to, aby sme vďaka zahmlievaniu pravdy získali nejaké výhody alebo sa vyhli nepríjemnostiam.

3) Prehnané a nadmerné zovšeobecňovanie

Ide o tendenciu všetko zveličovať, maximalizovať. Tí, čo sa takto vyjadrujú, často používajú slová VŽDY a NIKDY. Kvôli tomuto sa vzťahy iba zhoršujú, partner v komunikácii sa cíti ukrivdený.

4) Značkovanie

Značkovanie nastáva vtedy, keď toho druhého zaradíme do určitej kategórie. Môže to byť napríklad kategória blbcov, leňochov, príživníkov a podobne. V tomto prípade je oveľa lepšie konkrétne opísať, čo nám vadí a nielen jedným slovom niekoho označiť. Toto vždy vedie len k hádkam, urážkam a k zlým vzťahom.

5) Nesúlady slovného a mimoslovného vyjadrovania

Hovorí sa, že niekedy povieme viac neverbálne ako verbálne. Nesúlady medzi tým, čo hovoríme a ako sa pri tom tvárime, väčšinou všetci vycítia hneď. Darmo povieme, že s niečím súhlasíme, keď sa pri tom tvárime nahnevane. Náš partner v komunikácii hneď vie, že to nemyslíme úprimne.

6) Únik od témy

Je to sklon preskakovať v priebehu rozhovoru z jednej témy na druhú. Občas sa to môže stať aj preto, lebo dotyčný sa chce vyhnúť konfliktu a nepríjemnú tému presmeruje iným smerom.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia klubu sa rozdelili do dvojíc a rozprávali sa na určenú tému, pričom vedome používali komunikačné zlozvyky oboch skupín, t.j. komunikačné zlozvyky pri počúvaní ako aj zlozvyky pri odovzďavaní informácií. Potom si úlohy vymenili. Pri reflexii v celej skupine rozprávali členovia klubu o svojich pocitoch pri praktickom cvičení jednotlivých komunikačných zlozvykov. Napätie až hnev najčastejšie u nich vyvolávala absencia spätnej väzby, zovšeobecňovanie a skákanie do reči. Účastníci konštatovali, že takmer všetky komunikačné zlozvyky sa vyskytujú v ich každodennej práci, t.j. v komunikácii učiteľ – žiak. Konštatovali, že sa vyskytujú tak na strane žiakov ako aj učiteľov.

Následne si učitelia prečítali príklady jednotlivých komunikačných zlozvykov. Napríklad:

Príklady zovšeobecnenia:

„Vždy všetko pokaziš, v ničom sa na Teba nemôžem spoľahnúť!“

Dalo by sa povedať: Som rada, že si sa pustil do prania, ale nahnevalo ma, že si pomiešal biele s farebným, navyše, keď sme o tom pred pár dňami hovorili.

„Všetci muži ste rovnakí, ide vám len o to jedno!“

Dalo by sa povedať: Peter, necítim sa dnes dobre, chcela by som zostať iba pri maznaní, na sex sa dnes necítim.

Príklady zveličovania:

„Minimálne stokrát som Ťa o to prosila, ale Ty ma nikdy nepočúvaš!“

Dalo by sa povedať: Chcem Ťa poprosiť, aby si zavesil tú poličku v kúpeľni. Pre mňa je to vysoko a je mi nepríjemné Ťa o to žiadať opakovane.

„Máš vo svojej izbe permanentný bordel!“

Dalo by sa povedať: Veľmi by ma potešilo, keby si si poupratovala svoju detskú izbu, kým pôjdeš spať).

Príklady značkovania:

„Si obyčajný sebec!“

Dalo by sa povedať: Nepáči sa mi, že si zjedol všetky jogurty z chladničky.

„Á, mladý pán je zrazu unavený...“

Dalo by sa povedať: Viem, že si toho mal v práci veľa, ale potrebujem od Teba pomoc pri umývaní okien.

Príklady čítania myšlienok:

Partner zrazu počas hádky stíchne, prestane odpovedať a my si jeho mlčanie vysvetlíme napríklad:

„Mlčí, lebo mi určite chce niečo zatajiť!“

„Mlčí, lebo som ho stopercentne niečím naštvála!“

„Mladého pána to určite nudí, keď tak zrazu mlčí!“

Manžel za niečo pochváli manželku, lenže ona si medzi riadkami prečíta napríklad toto:

„Prečo mi to vraví? Určite bude niečo chcieť!“

„Hovorí to, lebo chce mať odo mňa pokoj!“

„Myslí si, že ma opije rožkom, na také mu jednoznačne neskočím!“

Pri záverečnej reflexii si členovia klubu spomenuli na ďalší komunikačný zlozvyk, ktorý sa často v školách vyskytuje a síce na **krik**. Krik používajú najmä ľudia, ktorí sa nedokážu ovládať pri riešení nepríjemných záležitostí a situácií. Pretože potrebujú uvoľniť napätie, tak zvyšujú hlas. Zvyšovanie hlasu, kričanie je najčastejším prejavom bezmocnosti a zlihania. So zvyšovaním hlasu v komunikácii sa stretávame tiež pri presadzovaní pravdy, pri oponovaní alebo pri nesúhlase s názormi partnera.

13. Závery a odporúčania:

Vo všeobecnosti znamená komunikácia rozhovor. V širšom zmysle je komunikácia výmena informácií medzi jedincami prostredníctvom spoločného systému znakov. Komunikácia súvisí so životom každého človeka, výrazne ho ovplyvňuje, obohacuje o nové poznatky a postoje, reguluje naše konanie a správanie, pomáha nám začleniť sa do spoločnosti a vytvoriť si sociálne kontakty.

Ak má byť, komunikácia efektívna, musí sa vždy opierať o konkrétnosť, pri ktorej používame len argumenty. Preto uvádzame riešenia, ako sa komunikačných zlozvykov zbaviť.

Ako predísť zlozvykom pri počúvaní:

- snažiť sa toho druhého pozorne počúvať,
- dávať pozor, čo ten druhý hovorí, snažiť sa mu porozumieť, nedomýšľať si to, čo v skutočnosti nepovedal,
- informácie nevnímať osobne,
- snažiť sa dodržiavať zrakový kontakt a správny postoj tela.

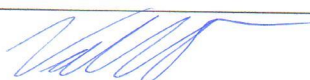
Ako predísť zlozvykom pri odovzdávaní informácií:

- snažiť sa byť konkrétny a hovoriť jasne,
- priebežne zisťovať, či náš partner v komunikácii rozumie tomu, čo hovoríme,
- naša verbálna a neverbálna komunikácia by mala byť v súlade,
- hovoriť otvorene a úprimne, prezentovať len svoj názor,
- snažiť sa v rámci komunikácie prísť k nejakému záveru.

Medzi najdôležitejšie charakterové črty osobnosti človeka patrí sebaovládanie. Nezabúdajme, že pozitívny výsledok v rozhovore môžeme dosiahnuť iba s čistou hlavou a v klude. Harmonické prostredie vytvára žiaducu atmosféru k tomu, aby sa ľudia dohodli a dosiahli želaný výsledok. Naopak, pod vplyvom kriku a napätia môžu jedinci poškodiť seba, ale aj iných ľudí. Vzniknuté škody sa potom ťažko odstraňujú.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)

Ing. Magdaléna Litvajová

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Magdaléna Litvajová
15. Dátum	09.05.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Juraj Valášek
18. Dátum	09.05.2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu